

Załącznik do procesów „Opracowanie planu eksploatacji i remontów”, „Przygotowanie realizacji prac planowych, doraźnych i awaryjnych”, „Monitorowanie i sprawozdawczość gospodarki odpadami” w ramach megaprocesu „Zarządzanie pracami na sieci” oraz do procesu „Obsługa reklamacji i awarii” w ramach megaprocesu „Wykonawstwo prac na sieci”

ZASADY PROWADZENIA WYCINEK DRZEW WZDŁUŻ I POD LINIAMI ELEKTROENERGETYCZNYMI

wydanie czternaste
z dnia 10 lipca 2025 roku

Spis treści

1. CEL WPROWADZENIA PROCEDURY I ZAKRES STOSOWANIA	3
2. DEFINICJE, TERMINOLOGIA I INFORMACJE DODATKOWE	3
3. OPIS POSTĘPOWANIA	4
3.1. Prowadzenie wycinek	4
3.2. Oględziny	4
3.3. Plany	4
3.4. Ewidencja prowadzonej wycinki	5
3.5. Wykonawcy zewnętrzni	5
3.6. Wycinka i przycinka interwencyjna	5
3.7. Szkolenia	6
3.8. Zasady postępowania wynikające z regulacji prawnych dotyczących wycinek	7
4. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	8
5. AKTY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE	8
6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ	9

1. CEL WPROWADZENIA PROCEDURY I ZAKRES STOSOWANIA

- 1.1. Celem procedury jest ujednolicenie realizacji prac wycinkowych prowadzonych wzdłuż i pod liniami elektroenergetycznymi. Efektem jej stosowania jest poprawa planowania oraz realizacji prac wycinkowych wzdłuż i pod liniami elektroenergetycznymi.
- 1.2. Procedura wycinki drzew wzdłuż i pod liniami elektroenergetycznymi dotyczy pracowników Biura Zarządzania Eksploatacją, Biura Zarządzania Usługami, Wydziałów/Działów Zarządzania Eksploatacją, pracowników Wydziałów/Działów Usług Sieciowych oraz wykonawców realizujących wycinkę drzew wzdłuż i pod liniami elektroenergetycznymi.
- 1.3. W Oddziałach (w Wydziałach Zarządzania Eksploatacją) oraz w Rejonach Dystrybucji (w Działach Zarządzania Eksploatacją) powinna być wyznaczona jedna osoba odpowiedzialna za prowadzenie wycinek drzew oraz osoba, która będzie ją wspomagała i zastępowała w przypadku dłuższej nieobecności (np. urlop, zwolnienie lekarskie, itp.).
- 1.4. Dodatkowo osoby wyznaczone z Wydziału Zarządzania Eksploatacją odpowiedzialne są za dokonywanie rozliczenia realizacji planów wycinkowych za dany rok rozliczeniowy.
- 1.5. Osoby odpowiedzialne za wycinkę powinny być wyznaczane odpowiednio:
 - a) przez Kierownika Wydziału Zarządzania Eksploatacją dla linii WN,
 - b) przez Dyrektorów Rejonów z Działu Zarządzania Eksploatacją dla linii SN oraz nn.
- 1.6. Obowiązki wynikające z wykonywania ww. zadań powinny być ujęte w kartach stanowiskowych pracy wytypowanych pracowników.

2. DEFINICJE, TERMINOLOGIA I INFORMACJE DODATKOWE

Nadleśnictwo	jednostka organizacyjna Lasów Państwowych.
Leśnictwo	jednostka organizacyjna nadleśnictwa.
Wycinka interwencyjna	prace związane z usunięciem wywrotów lub złomów drzew i krzewów stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania sieci elektroenergetycznej, wynikające z awarii, bieżących oględzin, bądź zgłoszeń odbiorców.
Wywrot lub złom	drzewo wywrócone lub takie, którego pień uległ złamaniu w wyniku działania czynników naturalnych, wypadku lub katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, lub katastrofy budowlanej.
Wycinka standardowa	wycinka/przycinka drzew, krzewów i podrostów (niezależnie od wieku roślin) rosnących pod i z boku linii w celu zachowania bezpiecznych odległości koron drzew od przewodów linii (pasy techniczne o minimalnych szerokościach dla linii: WN jednotorowych - 15 m dla linii dwutorowych 20 m, SN - 10 m, nn - 5 m) oraz pojedyncze drzewa usytuowane poza pasem linii, które w sposób ewidentny zagrażają bezpiecznej pracy linii,

z całkowitym uprzątnięciem terenu poprzez zagospodarowanie urobku w sposób uzgodniony z właścicielem terenu.

3. OPIS POSTĘPOWANIA

3.1. Prowadzenie wycinek

- 3.1.1. Wycinki drzew wzdłuż linii elektroenergetycznych należy wykonywać zgodnie ze schematem przedstawionym w Załączniku Nr 1 oraz Załączniku Nr 2. Szczególnie należy zwracać uwagę na prawidłową ocenę zadrzewienia, przede wszystkim na kondycję drzew (zwłaszcza na stan zdrowotny i statykę) oraz prawidłowość i skuteczność przeprowadzania samej wycinki i odbiorów po wycince, z uzyskaniem wszystkich niezbędnych zezwoleń, uzgodnień oraz innych dokumentów związanych.
- 3.1.2. Wycinki należy prowadzić w takim zakresie, aby w okresach pomiędzy oględzinami zachowane były odpowiednie odległości drzew i gałęzi od przewodów linii tak, by nie stwarzały dla nich zagrożenia. Biorąc pod uwagę właściwości przyrodnicze drzew większą uwagę należy kłaść na wycinkę drzew niż na ich przycinanie. Ocena i kwalifikacja drzew do wycinki oraz odbiory po wycince prowadzone powinny być w sposób profesjonalny i odpowiedzialny. Oprócz kondycji, kwalifikowanie drzew do wycinki powinno uwzględniać wpływ czynników zewnętrznych na stabilność drzew, w szczególności silnych wiatrów, mrozów lub dużych opadów śniegu. Przyrodnicze podstawy wycinki drzew zostały przedstawione w Załączniku Nr 3.
- 3.1.3. Wycinki powinny być prowadzone głównie przez przedsiębiorców - wykonawców zewnętrznych posiadających wyspecjalizowane ekipy oraz odpowiedni sprzęt do wykonywania tego typu prac. Wykonawca w swoim zasadniczym zakresie działalności powinien wykonywać roboty leśno-budowlane oraz być ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej związanej z ryzykiem wykonywania takich robót.

3.2. Oględziny

- 3.2.1. Oględziny linii w zakresie wycinek należy realizować w ramach cyklicznych oględzin eksploatacyjnych dla linii napowietrznych WN, SN oraz nn zgodnie z dokumentem pn. „Wytoczne dokonywania oględzin, przeglądów, oceny stanu technicznego oraz konserwacji i remontów urządzeń, instalacji oraz sieci dystrybucyjnych eksploatowanych przez ENERGA-OPERATOR SA”.
- 3.2.2. Dodatkowo, jako narzędzie wspomagające proces oględzin i planowania wycinek, należy wykorzystywać obloty linii elektroenergetycznych WN oraz SN.

3.3. Plany

- 3.3.1. Zgodnie z procesem „Opracowanie planu eksploatacji i remontów” do dnia 31 sierpnia danego roku należy przygotować zapotrzebowanie do planów wycinek na następny rok. Roczny plan wycinek drzew w zakresach:
 - a) dla linii WN opracowują pracownicy Wydziałów Zarządzania Eksploatacją,
 - b) dla linii SN oraz nn opracowują pracownicy Działów Zarządzania Eksploatacją.
- 3.3.2. Po wcześniejszym pozyskaniu potrzeb z Działów Zarządzania Eksploatacją wyznaczeni pracownicy Wydziałów Zarządzania Eksploatacją przygotowują zagregowane plany Oddziałów na dedykowanych do tego celu arkuszach, które stanowią załączniki do procesu pn. „Opracowanie planu eksploatacji i remontów” (Szczegółowe arkusze rzeczowo – kosztowe dla poszczególnych obiektów).

- 3.3.3. Zbiorcze plany rzeczowe i kosztowe wycinek drzew na następny rok Wydział Zarządzania Eksploatacją przekazuje do Biura Zarządzania Eksploatacją w Centrali do dnia 31 sierpnia.
- 3.3.4. Przy realizacji Planu Wycinek, w danym roku obrotowym dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach możliwość zmiany do 25% obiektów dla poszczególnych rodzajów sieci (linie WN, SN oraz nn) w stosunku do obiektów zgłoszonych do planu.

3.4. Ewidencja prowadzonej wycinki

- 3.4.1. Dla poszczególnych rodzajów napięć WN, SN i nn należy prowadzić ewidencję prowadzonej wycinki po jej wykonaniu zgodnie ze zleceniem.
- 3.4.2. Ewidencja wykonanej wycinki dokonywana zostaje na podstawie protokołu odbioru i na bieżąco archiwizowana na arkuszach szczegółowych realizacji wycinek.
- 3.4.3. Co miesiąc informacja o wykonanych wycinkach jest przesyłana w postaci raportu do Biura Zarządzania Eksploatacją.

3.5. Wykonawcy zewnętrzni

- 3.5.1. Wykonawcy zewnętrzni mający realizować wycinkę drzew wzdłuż linii energetycznych na terenie ENERGA-OPERATOR SA, w tym na terenach poszczególnych Oddziałów w danym roku obrotowym, wylani są w postępowaniu przetargowym zgodnie z obowiązującymi w ENERGA-OPERATOR SA uregulowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi w powyższym zakresie. Dokumentacja przetargowa przedstawiona została w załączniku Nr 5.
- 3.5.2. Prace związane z wycinkami drzew wykonywane są na podstawie umowy o wycinkę pomiędzy Zamawiającym ENERGA-OPERATOR SA, a wyłonionym Wykonawcą.
- 3.5.3. Podstawą rozpoczęcia prac wycinkowych przez Wykonawcę jest podpisanie umowy oraz otrzymanie zlecenia dotyczącego zakresu rzeczowego i miejsca wykonania prac wycinkowych.
- 3.5.4. Zakresy rzeczowe robót i miejsca ich wykonania każdorazowo należy przygotowywać i określać w Zleceniach, stanowiących załączniki do umowy/umów o wycinkę. Ww. zakresy przygotowują: Wydział Zarządzania Eksploatacją dla linii WN oraz właściwy Dział Zarządzania Eksploatacją w Rejonie Dystrybucji dla linii SN i nn, na obszarze którego ma być realizowany przedmiot umowy.
- 3.5.5. Uzgodnienia z właścicielami terenów oraz uzyskanie koniecznych zezwoleń na wycinkę drzew dokonuje Wykonawca na podstawie upoważnienia do podejmowania działań w imieniu ENERGA-OPERATOR SA.

3.6. Wycinka i przycinka interwencyjna

- 3.6.1. Wycinka interwencyjna realizowana przez wykonawców zewnętrznych
 - 3.6.1.1. W stanach zwiększonych ilości awarii, w tym awarii masowych, dopuszcza się realizację wycinek interwencyjnych przez dedykowane podmioty zewnętrzne specjalizujące się prowadzeniem wycinek drzew na podstawie wcześniej zawartych „Porozumień w zakresie gotowości do współpracy przy usuwaniu awarii w sieci elektroenergetycznej EOP”.
 - 3.6.1.2. Udzielanie zleceń oraz ich rozliczenie należy realizować zgodnie z zapisami określonymi w ww. porozumieniach.
- 3.6.2. Wycinka realizowana przez służby ENERGA-OPERATOR SA:

- 3.6.2.1. W przypadkach wycinek (tj. wywrotów lub złomów) albo przycinki gałęzi drzew w trybie interwencyjnym, uzasadnione jest prowadzenie wycinek przez pracowników Wydziałów Usług Sieciowych oraz Działów Usług Sieciowych na podstawie założonego zlecenia SID/AiES. Na ich przeprowadzenie wystarczające jest uzyskanie przez Wykonawcę wycinki ustnej zgody od właściciela nieruchomości.
- 3.6.2.2. W przypadkach, gdy sytuacja wymaga usunięcia natychmiastowego, bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego, mienia wielkiej wartości, zapobieżenia szkodom środowisku w wielkim rozmiarze lub wystąpienia poważnej awarii sieci – należy przystąpić do wykonania czynności w zakresie niezbędnej wycinki i przycięcia drzew, eliminujących zagrożenia, bez uzyskania wymaganej zgody. Przed podjęciem takich działań obowiązkowe jest wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej, potwierdzającej istnienie zagrożenia.
- 3.6.2.3. Sposób uzgodnienia przeprowadzonej wycinki powinien być odnotowany w systemie SID/AiES. W polu „Opis pracy” tworzonego zlecenia dyspozytor RDM/CDM wpisuje sposób uzgodnienia „uzyskano ustną zgodę właściciela nieruchomości”, bądź też „nie zastano właściciela”. Ponadto opis powinien zawierać zakres wykonanych prac.
- 3.6.2.4. Za wprowadzenie prawidłowych danych do systemu SID/AiES odpowiedzialni są pracownicy RDM/CDM tworzący/rozliczający zlecenia awaryjne: wprowadzają oni informacje przekazane przez zespoły pogotowia energetycznego oraz pracowników Działu Zarządzania Eksploatacją.
- 3.6.2.5. Pracownicy Wydziałów/Działów Usług Sieciowych rozliczający zlecenia wycinek interwencyjnych w systemie SID/AiES uzupełniają informacje dotyczące realizacji prac.

3.7. Szkolenia

- 3.7.1. Wymagane jest prowadzenie cyklicznych szkoleń dla osób zajmujących się wycinkami drzew, w tym osób prowadzących oględziny linii, w zakresie:
- a) zagrożeń od drzew dla prawidłowej pracy linii,
 - b) zagrożeń zdrowia i życia osób postronnych,
 - c) zagrożeń pożarowych,
 - d) podstaw eksploatacyjnych typowania drzew do wycinki,
 - e) aspektów prawnych związanych z prowadzeniem wycinek drzew wzdłuż linii elektroenergetycznych.
- 3.7.2. Szkoleniom należy poddawać osoby wdrażane do zajmowania się tematyką wycinek i prowadzenia oględzin pod kątem wycinek drzew. Dla pozostałych osób zajmujących się ww. tematyką zaleca się powtarzać szkolenia z częstotliwością przynajmniej raz na 5 lat lub po zmianie przepisów dotyczących prowadzenia wycinek.
- 3.7.3. Przed przystąpieniem do prac zgodnie z umową należy przeprowadzić szkolenie pracowników firm zewnętrznych w zakresie bezpiecznej organizacji pracy przy liniach elektroenergetycznych oraz zasad wycinek drzew.

3.8. Zasady postępowania wynikające z regulacji prawnych dotyczących wycinek

- 3.8.1. W przypadku wycinki drzew i krzewów konieczne jest uzyskanie zezwolenia w formie decyzji administracyjnej wydanej przez Wójta, Burmistrza albo Prezydenta miasta, a dla nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- 3.8.2. Jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu urządzeń, o których mowa jest w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego decyzja administracyjna jest wydawana na wniosek właściciela urządzeń.
- 3.8.3. W przypadku przycięcia koron drzew dozwolone jest usunięcie gałęzi w wymiarze nie przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa.
- 3.8.4. Bez zezwolenia wolno usuwać m.in.:
 - a) krzewy, których wiek nie przekracza 10 lat;
 - b) drzewa, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza:
 - 35 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego,
 - 25 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew,
 - c) drzewa i krzewy na plantacjach lub w lasach w rozumieniu ustawy o lasach,
 - d) drzewa i krzewy owocowe, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków lub na terenach zieleni;
 - e) drzewa i krzewy stanowiące złomy lub wywroty usuwane przez właścicieli urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego – w tym przypadku, przed usunięciem drzew i krzewów, wymagane jest przeprowadzenie oględzin przez organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, potwierdzających, że stanowią one złom lub wywrot.

Pomimo zwolnienia z konieczności uzyskania zezwolenia na wycinkę ww. drzew i krzewów, uzgodnienie wycinki z właścicielem nieruchomości, na terenie której ma zostać dokonana wycinka, jest obowiązkowe.

- 3.8.5. W przypadku wycinki na terenach Lasów Państwowych należy przestrzegać następujących zasad:
 - a) ENERGA-OPERATOR SA pisemnie zawiadamia właściwe miejscowo Nadleśnictwo, z wyprzedzeniem 7 dni, o terminie i miejscu prowadzenia prac oraz wskaże osobę odpowiedzialną za prowadzenie prac,
 - b) po otrzymaniu ww. zawiadomienia Nadleśnictwo wskazuje właściwe dla sprawy Leśnictwo i przekazuje protokolarnie teren ENERGA-OPERATOR SA,
 - c) wycinkę drzew lub krzewów ENERGA-OPERATOR SA przeprowadzać będzie własnym staraniem i na własny koszt. Każdorazowo z Nadleśnictwem uzgadniany będzie pisemnie sposób zagospodarowania pozyskanego drewna oraz sposób i termin usunięcia pozostałości nieprzedstawiających wartości handlowych. Pozyskane sortymenty drzewne stanowią własność Lasów Państwowych,
 - d) zakończenie robót ENERGA-OPERATOR SA zgłasza telefonicznie, na numer określony w protokole przekazania terenu, i strony spisują protokół odbioru terenu po zakończeniu prac.

- 3.8.6. W przypadku wycinki na terenach nie ujętych w pkt. 3.8.1-3.8.2. należy pisemnie poinformować właściciela nieruchomości o konieczności dokonania stosownej wycinki (Załącznik Nr 5) lub spisać stosowną notatkę na miejscu (Załącznik Nr 5).
- 3.8.7. W przypadku braku zgody na przeprowadzenie wycinki należy postępować zgodnie z algorytmem określonym w załączniku Nr 2.
- 3.8.8. W przypadku przycinania drzew:
- a) zezwolenie właściwego organu gminy nie jest wymagane,
 - b) na terenie Lasów Państwowych należy zachować procedurę postępowania jak dla wycinki drzew,
 - c) na gruntach prywatnych należy zachować procedurę postępowania jak dla wycinki drzew z zastrzeżeniem ustępu 3.6 Wycinka i przycinka interwencyjna.
- 3.8.9. W trakcie prowadzenia pertraktacji z właścicielem nieruchomości należy dążyć do polubownego załatwienia sprawy, a procedury administracyjne i sądowe traktować jako czynność ostateczną.

4. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik Nr 1 Wytyczne prowadzenia wycinek drzew w ENERGA-OPERATOR SA.
- Załącznik Nr 2 Algorytm prowadzenia działań związanych z wycinką drzew wzdłuż i pod liniami elektroenergetycznymi.
- Załącznik Nr 3 Przyrodnicze podstawy wycinki drzew.
- Załącznik Nr 4 Wniosek na Zarząd.
- Załącznik Nr 5 Dokumentacja przetargowa.
- Załącznik Nr 6 Historia wprowadzonych zmian.

5. AKTY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE

- 5.1. Ustawa o ochronie przyrody.
- 5.2. RAMOWA UMOWA O WSPÓŁPRACY zawarta w Koszalinie w dniu 25 października 2010r pomiędzy Skarbem Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, a ENERGA-OPERATOR SA.
- 5.3. Procedury:
- a) Odbiór częściowy/końcowy/sprawdzenie wykonania prac,
 - b) Opracowanie planu eksploatacji i remontów,
 - c) Kontrola wykonania planu eksploatacji i remontów,
 - d) Przygotowanie realizacji prac planowych, doraźnych i awaryjnych,
 - e) Realizacja zadań eksploatacji i remontów sieci elektroenergetycznych.
- 5.4. Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych.
- 5.5. Instrukcja stanowiskowa elektromontera sieci.
- 5.6. Instrukcja pracy w pobliżu napięcia.
- 5.7. Procedura „Standardy dotyczące ograniczenia przerw planowanych”.
- 5.8. Procedura „Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pracy dla wykonawców zewnętrznych”.

6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Opracował:	Biuro Zarządzania Eksploatacją
Zatwierdził:	Michał Roman – Dyrektor Pionu Zarządzania Majątkiem Sieciowym
Zaopiniował: (Radca prawny)	Manowiec Jacek
Zaopiniował: (Biuro Zarządzania Korporacyjnego)	Agnieszka Mirońska, Magdalena Januszevska